

Dionisie Areopagitul

DESPRE IERARHIA CEREASCĂ

Ediție bilingvă

Traducere din limba greacă, introducere,
note și glosar de Marilena Vlad

POLIROM
2021

Cuprins

<i>Introducere</i>	5
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ.....	58
Despre ierarhia cerească	59
<i>Note</i>	183
<i>Bibliografie</i>	317
<i>Glosar</i>	333

X

1. Συνήκται τοίνυν ἡμῖν ὡς ἡ μὲν πρεσβυτάτη τῶν περὶ θεὸν νοῶν διακόσμησις ὑπὸ τῆς τελεταρχικῆς ἐλλάμψεως ἱεραρχουμένη τῷ ἐπ' αὐτὴν ἀμέσως ἀνατείνεσθαι κρυφιωτέρα καὶ φανοτέρα τῆς θεαρχίας φωτοδοσία καθαίρεται καὶ φωτίζεται καὶ τελεσιουργεῖται, κρυφιωτέρα μὲν ὡς νοητοτέρα καὶ μᾶλλον ἀπλωτικῇ καὶ ἐνοποιῷ, φανοτέρα δὲ ὡς πρωτοδότῳ καὶ πρωτοφανεῖ καὶ ὀλικωτέρα καὶ μᾶλλον εἰς αὐτὴν ὡς διειδῆ κεχυμένη, πρὸς ταύτης δὲ πάλιν ἀναλόγως ἡ δευτέρα καὶ πρὸς τῆς δευτέρας ἡ τρίτη καὶ πρὸς τῆς τρίτης ἡ καθ' ἡμᾶς ἱεραρχία κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς εὐκόσμου ταξιαρχίας θεσμὸν ἐν ἀρμονίᾳ θείᾳ καὶ ἀναλογία πρὸς τὴν ἀπάσης εὐκοσμίας ὑπεράρχιον ἀρχὴν καὶ περάτωσιν ἱεραρχικῶς ἀνάγεται.

2. Ἐκφαντορικοὶ δὲ πάντες εἰσὶ καὶ ἄγγελοι τῶν πρὸ αὐτῶν, οἱ μὲν πρεσβύτατοι θεοῦ τοῦ κινουῦντος, ἀναλόγως δὲ οἱ λοιποὶ τῶν ἐκ θεοῦ κεκινημένων. Τοσοῦτον γὰρ ἡ πάντων ὑπερούσιος ἀρμονία τῆς ἐκάστου τῶν λογικῶν τε καὶ νοερῶν ἱερᾶς εὐκοσμίας καὶ τεταγμένης ἀναγωγῆς προενόησεν, ὅτι καὶ αὐτῇ τῶν ἱεραρχιῶν ἐκάστη τάξεις

X

1. Rezultă așadar că cea mai venerabilă dintre dispu-
nerile intelectelor din jurul lui Dumnezeu – care este
inițiată în ierarhie de către însăși iluminarea principiului
desăvârșirii⁴¹⁷, fiind trasă în sus spre aceasta în mod
nemijlocit – este purificată, luminată și adusă la desăvâr-
șire de către darul de lumină mai ascuns și mai strălu-
citor al ierarhiei; pe de o parte, este mai ascuns, deoarece
este mai inteligibil, precum și mult mai simplificator și
unificator; pe de altă parte, este mai strălucitor, deoarece
este dat în mod primordial, strălucește primul, este mai
deplin⁴¹⁸ și este revărsat mai mult în această dispunere,
deoarece ea este transparentă⁴¹⁹. În schimb, prin aceasta,
este înălțată ierarhic cea de-a doua dispunere, în mod
proporțional; prin a doua este înălțată a treia; apoi, prin
a treia, ierarhia noastră este înălțată ierarhic spre prin-
cipiul supra-principial și marginea oricărei bune rându-
iri⁴²⁰, după aceeași regulă a bine-rânduitului principiu al
ordinii, într-o armonie divină⁴²¹ și în mod proporțional.

2. În felul acesta, toți sunt revelatori și sunt îngeri ai
celor de dinaintea lor: cei mai venerabili sunt îngeri ai
lui Dumnezeu, care îi pune în mișcare, iar restul, în mod
proporțional, sunt îngeri ai celor puși în mișcare de la
Dumnezeu⁴²². Căci armonia supra-ființială a tuturor lucru-
rilor⁴²³ atât de mult a prevăzut buna-rânduire sacră și
înălțarea ordonată a fiecăruia dintre cele raționale și
inteligente, încât, pentru fiecare dintre ierarhii, a stabilit

ιεροπρεπεῖς ἔθετο· καὶ πᾶσαν ἱεραρχίαν ὀρῶμεν εἰς πρῶτας καὶ μέσας καὶ τελευταίας δυνάμεις διηρημένην, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἐκάστην ἰδικῶς εἰπεῖν διακόσμησιν ταῖς αὐταῖς ἐνθέοις ἀρμονίαις διέκρινε. Διὸ καὶ αὐτοὺς τοὺς θειοτάτους Σεραφίμ οἱ θεολόγοι φασὶν ἕτερον πρὸς τὸν ἕτερον κεκραγένοι, σαφῶς ἐν τούτῳ καθάπερ οἶμαι δηλοῦντες ὅτι τῶν θεολογικῶν γνώσεων οἱ πρῶτοι τοῖς δευτέροις μεταδιδόασιν.

3. Προσθείην δ' ἂν καὶ τοῦτο οὐκ ἀπεικότως ὅτι καὶ
 41 καθ' ἑαυτὸν | ἕκαστος οὐράνιος τε καὶ ἀνθρώπινος νοῦς
 ἰδικὰς ἔχει καὶ πρῶτας καὶ μέσας καὶ τελευταίας τάξεις
 τε καὶ δυνάμεις πρὸς τὰς εἰρημένας τῶν καθ' ἕκαστον
 ἱεραρχικῶν ἐλλάμψεων οἰκείας ἀναγωγὰς ἀναλόγως
 ἐκφαινομένας, καθ' ἃς ἕκαστος ἐν μετουσίᾳ γίνεται κατὰ
 τὸ αὐτῷ θεμιτόν τε καὶ ἐφικτόν τῆς ὑπεραγνοτάτης
 καθάρσεως, τοῦ ὑπερπλήρους φωτός, τῆς προτελείου
 τελειώσεως. Ἔστι γὰρ οὐδὲν αὐτοτελές ἢ ἀπροσδεές
 καθόλου τελειότητος εἰ μὴ τὸ ὄντως αὐτοτελές καὶ
 προτέλειον.

ordini adecvate în mod sacru; și vedem fiecare ierarhie divizată în puteri prime, intermediare și ultime⁴²⁴, însă, la drept vorbind, ea a distins chiar și fiecare dispunere, prin aceleași armonii inspirate de Dumnezeu. Și tocmai de aceea, teologii spun că chiar și Serafimii cei preadivini strigă unul către altul⁴²⁵, prin aceasta arătând în mod clar – după părerea mea – că primii transmit celor secunzi cunoașterile lor teologice.

3. Să adăugăm și acest lucru, nu lipsit de îndreptățire: anume că chiar și fiecare intelect ceresc și uman are el însuși propriile lui ordini și puteri prime, intermediare și ultime⁴²⁶, care se manifestă în mod proporțional în vederea înălțărilor proprii, despre care spunem că țin de iluminările ierarhice specifice fiecăruia, conform cărora fiecare este părtașă, atât cât îi este permis și posibil, la purificarea cea mai presus de curăție, la lumina cea preaplină, la desăvârșirea anterioară desăvârșirii. Căci nu este nimic desăvârșit în sine sau căruia să nu-i lipsească în general desăvârșirea, în afară de cel cu adevărat desăvârșit în sine și anterior desăvârșirii⁴²⁷.

XI

1. Τούτων δὲ διορισμένων ἐκεῖνο ἄξιον ἐννοῆσαι, δι' ἣν αἰτίαν ἀπάσας ὁμοῦ τὰς ἀγγελικὰς οὐσίας δυνάμεις οὐρανίας καλεῖν εἰώθαμεν. Οὐ γὰρ ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἐπὶ τῶν ἀγγέλων ὅτι πασῶν ἔστιν ἐσχάτη διακόσμησις ἢ τῶν ἁγίων δυνάμεων καὶ τῆς μὲν τῶν ἐσχάτων ἀγιοπρεποῦς ἐλλάμψεως αἱ τῶν ὑπερκειμένων οὐσιῶν διακοσμήσεις μετέχουσιν, αἱ τελευταῖαι δὲ τῶν πρώτων οὐδαμῶς καὶ τούτου χάριν οὐράνιαι μὲν δυνάμεις ἅπαντες οἱ θεῖοι νόες ὀνομάζονται, Σεραφίμ δὲ καὶ θρόνοι καὶ κυριότητες οὐδαμῶς. Ἀμέθεκτοι γὰρ αἱ τελευταῖαι τῶν ὑπερτάτων εἰσὶν ὀλικῶν ιδιοτήτων. Οἱ γὰρ ἄγγελοι καὶ πρὸ τῶν ἀγγέλων ἀρχάγγελοι καὶ ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι μετὰ τὰς δυνάμεις ὑπὸ τῆς θεολογίας ταπτόμενοι κατὰ κοινοῦ πολλακίς ὑφ' ἡμῶν ὁμοῦ ταῖς ἄλλαις ἁγίαις οὐσίαις οὐράνιαι δυνάμεις ἀποκαλοῦνται.

2. Φαμέν δὲ ὅτι κοινῶς ἐπὶ πάσαις κεχρημένοι τῇ τῶν οὐρανίων ἐπωνυμία δυνάμεων οὐ σύγχυσίν τινα τῶν ἐκάστης διακοσμήσεως ιδιοτήτων εἰσάγομεν, ἀλλ' ἐπειδὴ
42 εἰς τρία διήρηνται τῶν κατ' αὐτοὺς | ὑπερκοσμίῳ λόγῳ πάντες οἱ θεῖοι νόες, εἰς οὐσίαν καὶ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν, ὅταν ἅπαντας ἢ τινὰς αὐτῶν ἀπαρατηρήτως οὐρανίας οὐσίας ἢ οὐρανίας δυνάμεις ἀποκαλοῦμεν, αὐτοὺς περιφραστικῶς τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐμφαίνειν ἡμᾶς οἰητέον ἐκ τῆς καθ' ἕκαστον αὐτῶν οὐσίας ἢ δυνάμεως· οὐδὲ γὰρ τὴν ὑπερκειμένην ιδιότητα τῶν ἤδη καλῶς ἡμῖν

XI

1. După ce am stabilit aceste lucruri, merită să reflectăm din ce cauză obișnuim să numim toate ființele îngerești în ansamblu puteri cerești⁴²⁸. Căci nu se poate spune, ca în cazul îngerilor, că ultima dispunere dintre toate este cea a sfintelor puteri și că dispunerile ființelor așezate deasupra participă la iluminarea potrivită ultimelor ființe, pe când cele din urmă nu participă deloc la iluminarea celor prime, și că din această cauză toate intelectele divine sunt numite puteri cerești, dar nu și Serafimi, tronuri sau stăpânii (deoarece ultimele nu pot participa în mod deplin la proprietățile celor supreme). Căci îngerii și, înaintea îngerilor, arhanghelii, începătoriile și stăpâniile – pe care teologia le-a așezat după puteri – sunt, de multe ori, numite de noi „puteri cerești”, laolaltă cu celelalte ființe cerești⁴²⁹.

2. Spunem că, atunci când folosim denumirea de „puteri cerești” în comun pentru toate, nu introducem nici o confuzie între proprietățile fiecărei dispuneri, ci, deoarece, conform rațiunii lor supra-lumești, toate intelectele divine sunt împărțite în trei: adică în ființă, putere și activitate⁴³⁰, de fiecare dată când, fără să stăm pe gânduri, le numim pe toate sau pe unele dintre ele „ființe cerești” sau „puteri cerești”, trebuie să considerăm că indicăm în mod perifrastic pe cele despre care este vorba⁴³¹, pornind de la ființa sau de la puterea fiecăreia dintre ele, însă nu aplicăm proprietatea superioară a sfintelor